

ELIA TRANSMISSION BELGIUM

Tarieven voor het behoud en herstel van het residuele evenwicht van de individuele toegangsverantwoordelijken¹

Période 2024-2027

¹ Toegangsverantwoordelijke = evenwichtsverantwoordelijke of Balancing Responsible Party (BRP)

1 Het tarief voor het behoud en het herstel van het residuele evenwicht van de individuele toegangsverantwoordelijke

Het tarief voor het behoud en het herstel van het residuele evenwicht van de individuele toegangsverantwoordelijken is gebaseerd op de vergoedingen die Elia verrekent voor de regeling van het evenwicht in de Belgische regelzone, voor het betrokken kwartier en dient aan de gebruikers van het net geëigende stimuli te leveren opdat zij hun injectie en hun afname in evenwicht zouden brengen, conform art. 12 §5 10° van de Elektriciteitswet van 29 april 1999 en conform paragrafen 4.2 2°, 4.4, 4.5 en 4.6 van Bijlage 2 van de Tarifaire Methodologie van 30 juni 2022.

1.1 Definities

Het onevenwicht van een evenwichtsverantwoordelijke is het verschil, op kwartier-basis, tussen de totale injectie toegekend aan de perimeter van deze evenwichtsverantwoordelijke, voor dit kwartier, en de totale afname toegekend aan de perimeter van deze evenwichtsverantwoordelijke, voor dit kwartier, met inbegrip van de actieve netverliezen die toe te kennen zijn aan en gecompenseerd worden door deze toegangsverantwoordelijke. De begrippen van injectie en afname, alsook de onevenwichtsperimeter zijn bepaald in het T&C BRP.

Het onevenwicht van het net of het onevenwicht van de Regelzone (ook 'System Imbalance' of 'SI'), is gedurende een bepaald kwartier gelijk aan :

1. Voor de periode voorafgaand aan de aansluiting op het Europese platform aFRR en voor de mFRR technical go-live²:

$$\text{System Imbalance} = \text{ACE} - \text{NRV} ;$$

Met :

- *NRV*, het Netto Regelvolume zoals gedefinieerd in de marktregels voor de compensatie van de kwartuurneevenwichten, weerspiegelt, voor een bepaald kwartier, het netto regelvolume van energie (naar boven en naar beneden) die door Elia wordt toegepast om het evenwicht in de regelzone van Elia te handhaven. Een positief of negatief teken van de NRV wijst respectievelijk op een globaal energietekort of -overschot in de Belgische regelzone. In het geval

² [1] de technical go live komt overeen met de inwerkingtreding van de aangepaste T&C BSP mFRR met de nodige evoluties voor een aansluiting op het Europese platform mFRR

dat de NRV gelijk is aan nul, wordt volgens afspraak aangenomen dat het controlegebied een tekort heeft. De NRV wordt aangepast om rekening te houden met eventuele activeringen van de strategische reserve, in overeenstemming met de principes beschreven in de werkingsregels van de strategische reserve.

- ACE, het *Area Control Error*³, is gelijk aan het momentane verschil tussen de referentiewaarden ('programma's') en de werkelijke waarden ('metingen') van de uitgewisselde vermogens van de Belgische regelzone, rekening houdend met het effect van de frequentieafwijkingen.

2. Voor de periode na de aansluiting op het Europese platform aFRR en/of de mFRR technical go-live (volgens de modaliteiten gedefinieerd in de T&C BRP of in de Balancing Rules):

$$S_t = \Delta P_t + k\Delta f_t - (aFRR\ requested_t + mFRR\ requested_t)$$

Met :

- S_t de gemiddelde waarde over een kwartier t van de momentane onbalans in het systeem
- ΔP_t het verschil tussen gemeten en geplande grensoverschrijdende stromen, uitgedrukt in MW:

$$\Delta P_t = P_{measured,t} - P_{scheduled,t}$$

Met :

- $P_{measured,t}$: de som van de stromen gemeten op de interconnecties tussen Elia en naburige TNB's. Een geëxporteerde stroom wordt als positief beschouwd, een geïmporteerde stroom als negatief. De waarde wordt uitgedrukt in MW.
- $P_{scheduled,t}$: de som van de geplande stromen op interconnecties tussen Elia en naburige transmissienetbeheerders. Deze term omvat niet de grensoverschrijdende stromen die voortvloeien uit het platform Imbalance Netting en het Europese aFRR-platform. Een geëxporteerde stroom wordt als positief beschouwd, een geïmporteerde stroom als negatief. De waarde wordt uitgedrukt in MW.
- $k\Delta f_t$ de frequentieregelingsfout, uitgedrukt in MW. Dit is de schatting van de werkelijke hoeveelheid actief vermogen die in het RFP-gebied wordt

³ Gedefinieerd in Verordening (EU) 2017/1485 – Richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen.

aangepast in reactie op de systeemfrequentie. Het komt met andere woorden overeen met de verwachte respons van de FCR-voedingseenheden in het RFP-blok van Elia.

- $aFRR_{requested_t}$: zoals gedefinieerd in het T&C BSP aFRR, uitgedrukt in MW.
- $mFRR_{requested_t}$: zoals gedefinieerd in het T&C BSP mFRR, uitgedrukt in MW.

De dead band wordt gedefinieerd als een interval van systeemonevenwichten waarvoor een specifieke aanpak is voorzien voor het bepalen van de marginale prijs van opwaartse en neerwaartse activeringen. Dit interval $[Lim_inf ; Lim_sup]$ omvat alle systeemonevenwichten, uitgedrukt in MW, groter dan of gelijk aan een ondergrens (Lim_inf) en kleiner dan of gelijk aan een bovengrens (Lim_sup).

De exacte bepaling van de dead band (Lim_inf , Lim_sup en bijbehorend mechanisme) wordt uiteengezet in de balanceringsregels die Elia opstelt in overeenstemming met de Gedragscode, of in de BRP T&C's.

De floor wordt gedefinieerd als een ondergrens die van toepassing is op de marginale prijs van opwaartse activeringen (MIP). De bepaling van de waarde ervan (in €/MWh) is opgenomen in de balanceringsregels die Elia heeft opgesteld in overeenstemming met de Gedragscode of in de statuten van de BRP.

De cap wordt gedefinieerd als een bovengrens die van toepassing is op de marginale prijs van neerwaartse activeringen (MDP). De bepaling van de waarde ervan (in €/MWh) is opgenomen in de balanceringsregels die Elia heeft opgesteld in overeenstemming met de Gedragscode of in de statuten van de BRP.

De marginale prijs van opwaartse activeringen (hierna "MIP" genoemd) wordt als volgt gedefinieerd:

1. voor de periode vóór de aansluiting op het Europese aFRR-platform en vóór de technische go-live van mFRR:

De marginale prijs van opwaartse activeringen weerspiegelt, voor een bepaald kwartier, de prijs van de duurste opwaartse regelenergie om het onevenwicht in de Belgische regelzone tijdens dat kwartier te compenseren.

2. voor de periode na de aansluiting op het Europese technische go-live platform voor aFRR en/of mFRR :

De marginale prijs van opwaartse activeringen bestaat, voor een bepaald kwartier, uit de prijs van de duurste opwaartse regelenergie om het onevenwicht in de Belgische regelzone voor dat kwartier te compenseren, een floor en een dead band.

De exacte bepaling (formule) van de MIP wordt uiteengezet in de balanceringsregels die zijn opgesteld in overeenstemming met de Gedragscode, of in de T&C BRP.

De marginale prijs van neerwaartse activeringen (hierna "MDP") wordt als volgt gedefinieerd:

1. voor de periode vóór de aansluiting op het Europese aFRR-platform en vóór de technische go-live van mFRR:

De marginale prijs van neerwaartse activeringen geeft voor een bepaald kwartier de prijs weer van de minst rendabele neerwaartse regelenergie om het onevenwicht in de Belgische regelzone voor dat kwartier te compenseren.

2. voor de periode na de aansluiting op het Europese technische go-live platform voor aFRR en/of mFRR :

De marginale prijs van neerwaartse activeringen is voor een bepaald kwartier samengesteld uit de prijs van de minst rendabele neerwaartse regelenergie om het onevenwicht in de Belgische regelzone voor dit kwartier te compenseren, een cap en een dead band.

De exacte bepaling (formule) van de MDP wordt uiteengezet in de balanceringsregels die zijn opgesteld in overeenstemming met de Gedragscode, of in de T&C BRP.

De alpha parameter (hierna " α ") vormt een bijkomende stimulans die van toepassing is in geval van een structureel onevenwicht in de Belgische regelzone, zowel voor het evenwicht van de verantwoordelijke entiteiten met een onevenwicht in dezelfde richting als het onevenwicht in de Belgische regelzone als voor het evenwicht van de verantwoordelijke entiteiten met een onevenwicht in de tegengestelde richting van het onevenwicht in de Belgische regelzone. Ze kadert meer bepaald in de uitvoering van de stimulans die uitgaat van de bepaling bedoeld in artikel 4.4. van bijlage 2 van de Tariefmethodologie vastgelegd door de CREG. Ze vormt een uitbreiding van de alpha parameter zoals die al werd toegepast tijdens de regulatoire periode 2020-2023. Voor de periode die begint met de eerste aansluiting op een Europees platform voor de uitwisseling van balanceringsenergie (MARI/PICASSO), is de bepaling van de waarde ervan (in €/MWh) opgenomen in de T&C BRP.

1.2 Het tarief voor het behoud en herstel van het residuele evenwicht van de individuele toegangsverantwoordelijke

Volgens tabel 2 van artikel 55.1 van de richtlijn betreffende het evenwicht van het elektriciteitsnet (hieronder weergegeven) bepaalt het teken van het onevenwicht van de evenwichtsverantwoordelijke of het tarief voor het behoud en het herstel van het resterend evenwicht van de evenwichtsverantwoordelijke een aankoop- of verkooptarief van Elia weerspiegelt. Een positief onevenwicht komt overeen met een overmatige injectie van energie door de evenwichtsverantwoordelijke. Het tarief dat van toepassing is op dit soort situatie stemt overeen met een tarief voor de aankoop van overtollige energie, dat dus door Elia aan de evenwichtsverantwoordelijke entiteit wordt betaald als het tarief voor

evenwichtsenergie positief is. Omgekeerd komt een negatief onevenwicht overeen met een injectie van energie met een tekort door de evenwichtsverantwoordelijke entiteit. Het tarief dat van toepassing is op dit soort situatie stemt overeen met een tarief voor de verkoop van energie in tekort, dat dus door de evenwichtsverantwoordelijke entiteit aan Elia wordt betaald als het tarief voor compensatie-energie positief is.

Het tarief voor het behoud en het herstel van het residueel evenwicht van de evenwichtsverantwoordelijke entiteiten is over het algemeen positief. Het kan echter gebeuren dat het tarief, in het bijzonder bij een neerwaartse aanpassing, negatief is, wat leidt tot tegenbetalingen tussen Elia en de betrokken evenwichtsverantwoordelijken.

Payment for imbalance

	Imbalance price positive	Imbalance price negative
Positive imbalance	Payment from TSO to BRP	Payment from BRP to TSO
Negative imbalance	Payment from BRP to TSO	Payment from TSO to BRP

Tabel 1. Uittreksel uit artikel 55.1 van de richtlijn betreffende het balanceren van het elektriciteitssysteem

Voor de periode 2024-2027 wordt het tarief voor het behoud en herstel van het restsaldo van individuele evenwichtsverantwoordelijke entiteiten uiteengezet in tabel hieronder.

		System Imbalance	
		Positief	Negatief of nul
Onevenwicht van de Evenwichtsverantwoordelijke	Positief	MDP – α	MIP + α
	Negatief		

Tabel 2. Tarieven voor het behoud en herstel van het residuele evenwicht van de individuele toegangsverantwoordelijken

Met:

- MDP= marginale prijs van neerwaartse activeringen, bestaande uit de prijs van de minst lonende neerwaartse regelenergie, een "cap" (of bovengrens) en een "dead band".
- MIP= marginale prijs van opwaartse activeringen, bestaande uit de prijs van de duurste opwaartse regelenergie, een "floor" (of ondergrens) en een "dead band"
- Voor de periode voorafgaand aan de eerste aansluiting op een Europees platform voor de uitwisseling van balanceringsenergie (MARI/PICASSO) :
 - o $\alpha(t)$ (EUR/MWh)= 0 if $ABS(\text{System Imbalance}) \leq 150 \text{ MW}$
 - o $\alpha(t)$ (EUR/MWh)= $a + \frac{b}{1 + \exp(\frac{c-x}{d})} cp$ si $ABS(\text{System Imbalance}) > 150 \text{ MW}$

met de volgende parameterwaarden a, b, c, d, x, cp:

- a = 0 EUR/MWh
- b = 200 EUR/MWh
- c = 450 MW

$d = 65 \text{ MW}$

$x =$ het voortschrijdend gemiddelde van de onbalans in het kwartiersysteem $qh(t)$ et $qh(t-1)$

cp wordt bepaald als functie van de waarden van MIP en MDP volgens:

- If $SI(t) \leq 0$;
 - If $MIP(t) > 400 \text{ €/MWh}$; 0
 - If $200 \text{ €/MWh} < MIP(t) \leq 400 \text{ €/MWh}$; $(400 - MIP(t)) / 200$
 - If $MIP(t) \leq 200 \text{ €/MWh}$; 1
 - If $SI(t) > 0$;
 - If $MDP \geq 0 \text{ €/MWh}$; 1
 - If $-200 \text{ €/MWh} \leq MDP(t) < 0 \text{ €/MWh}$; $(MDP(t) + 200) / 200$
 - If $MDP(t) < -200 \text{ €/MWh}$; 0
- Voor de periode die begint met de eerste aansluiting op een Europees platform voor de uitwisseling van balanceringsenergie (MARI/PICASSO), is de bepaling van de waarde van de α -parameter (in €/MWh) opgenomen in de T&C BRP.

Om in specifieke situaties effectieve stimulansen voor evenwichtsverantwoordelijken te waarborgen, met name in het geval van leveringsproblemen, kunnen speciale regels gelden voor het bepalen van de waarde van het tarief voor het handhaven en herstellen van het restsaldo van individuele evenwichtsverantwoordelijken. Afhankelijk van het geval worden deze regels beschreven in de werkingsregels voor de strategische reserve: dit geldt met name voor :

- in geval van activering van strategische reserves, zoals bepaald in secties 4.2 en 4.6 van Bijlage 2 van de Tariefmethodologie;
- in toepassing van artikel 7 septies §2 van de elektriciteitswet.

Indien nodig zal ook rekening worden gehouden met bijkomende regels met betrekking tot deze materie, voorgesteld door Elia en goedgekeurd door de CREG.

1.3 Tarief voor externe inconsistentie

Naast het tarief voor het behoud en het herstel van het individuele evenwicht van de evenwichtsverantwoordelijke, is een tarief voor inconsistentie van toepassing in het kader van de elektriciteitsuitwisselingen op het net. Dit tarief is bedoeld om de evenwichtsverantwoordelijken een economisch signaal te geven om hen aan te moedigen de consistentie tussen hun respectieve programma's met betrekking tot dergelijke uitwisselingen te verzekeren.

Er is sprake van een externe inconsistentie tussen de nominaties die door twee evenwichtsverantwoordelijken worden meegedeeld wanneer de nominatie die door de verkoper wordt meegedeeld, verschilt van de nominatie die door de koper wordt meegedeeld.

De volgende tarieven zijn van toepassing op de verschillen, in absolute waarde, tussen de door deze twee partijen genomineerde hoeveelheden per kwartier:

- wanneer de door de koper genomineerde hoeveelheid kleiner is dan de door de verkoper genomineerde hoeveelheid: het tarief (in absolute waarde) dat van toepassing is op het positieve onevenwicht van een evenwichtsverantwoordelijke;
- wanneer de door de koper genomineerde hoeveelheid groter is dan de door de verkoper genomineerde hoeveelheid: het tarief (in absolute waarde) dat van toepassing is op het negatieve onevenwicht van een evenwichtsverantwoordelijke.

Het tarief wordt - nadat Elia de betrokken nominaties heeft aanvaard - als volgt toegepast:

- in zijn geheel aan de evenwichtsverantwoordelijke, indien Elia geen aanstelling heeft gekregen van de tegenpartij;
- de helft aan elk van de twee betrokken evenwichtsverantwoordelijken, wanneer Elia van elk van de partijen een aanstelling heeft ontvangen; of
- in zijn geheel aan de evenwichtsverantwoordelijke entiteit tijdens een interne commerciële uitwisseling in het kader van een Belgische beurs voor energieblokken zoals gedefinieerd door het Koninklijk Besluit Beurs⁴ ⁵.

De gelijkheid tussen het tarief voor externe inconsistentie en het tarief dat van toepassing is op onevenwichten leidt tot neutraliteit tussen een onevenwicht en een inconsistentie, wat het mogelijk maakt om een strategie van "internalisering van inconsistenties" te vermijden, waarbij een evenwichtsverantwoordelijke zich vrijwillig in onevenwicht zou houden om elke inconsistentie in zijn programma's te vermijden.

⁴ Indien de Tegenpartij van de Marktoperator echter de factuur betwist en aantoont dat de situatie in kwestie het gevolg is van een fout van de Marktoperator (een onderneming die voldoet aan de criteria opgelegd door de KB Beurs), zal Elia een creditnota sturen naar de Tegenpartij van de Marktoperator voor de volledige voormelde factuur en zal Elia een nieuwe factuur sturen naar de Marktoperator.

⁵ Het koninklijk besluit van 20 oktober 2005 betreffende de oprichting en de organisatie van een Belgische markt voor de uitwisseling van energieblokken.

Een dergelijke maatregel vormt ook een stimulans voor de evenwichtsverantwoordelijke entiteiten om de netbeheerder uitwisselingsprogramma's te bezorgen die representatief zijn voor de realiteit.

1.4 Tarief voor inconsistente programma's

Anderzijds past Elia een boete toe wanneer een evenwichtsverantwoordelijke entiteit inconsistente programma's indient en deze situatie zich reeds heeft voorgedaan tijdens de voorbije 30 dagen.

Voorlopig heeft Elia het niveau van deze boete vastgesteld op EUR 0/MWh, voornamelijk omdat er tijdens de vorige regulatoire periode zo goed als geen inconsistenties waren. Indien echter blijkt dat een dergelijke boete noodzakelijk is om de goede werking van de markt te verzekeren, zal Elia voorstellen om de waarde ervan te verhogen, op voorwaarde dat de CREG hiermee instemt.

2 Hersteltarief voor dispatchingperiodes gecontroleerd door de transmissiesysteembeheerder

Krachtens artikel 39 van Verordening (EU) 2017/2196 tot vaststelling van een netcode betreffende de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet moet Elia een herstellatarief bepalen in het geval van een door de transmissienetbeheerder van elektriciteit (hierna TNB) gecontroleerde dispatchingperiode die plaatsvindt tijdens het herstel van het elektriciteitsnet na een toestand van wijdverspreide uitval. Dit herstellatarief varieert per marktjseenheid en is van toepassing tijdens alle marktjseenheden van de door de TSO gecontroleerde dispatchingperiode. Het wordt als volgt vastgesteld:

$$\text{Prix}_{rMTU_i} = \frac{\sum_{k=0}^{20} P_{DAMTU_i,Dj-k} - \text{MAX}_3(P_{DAMTU_i,Dj}; P_{DAMTU_i,Dj-20}) - \text{MIN}_3(P_{DAMTU_i,Dj}; P_{DAMTU_i,Dj-20})}{15}$$

Met :

- Prix_{rMTU_i} = herstellatarief voor MTU_i gedurende de door de transmissiesysteembeheerder beheerde dispatchingperiode.
- MTU = Marktjseenheid voor de Belgische biedzone voor day-aheadveilingen: momenteel 60 minuten, 15 minuten in de toekomst (huidige planningsraming: 2025).
- MTU_j overeenstemmend met een MTU in de dispatchingperiode gecontroleerd door de TSO
- Dj die overeenstemt met de laatste dag waarop de transmissiesysteembeheerder zich om 00:00 niet in een door de transmissiesysteembeheerder gecontroleerde dispatchingperiode bevond.
- $P_{DAMTU_i,Dj-k}$: Day-ahead-referentieprijis voor de Belgische biedzone⁶, berekend voor dezelfde MTU_i voor de leveringsdag $Dj-k$
- $\text{MIN}_3(P_{DAMTU_i,Dj}; P_{DAMTU_i,Dj-20})$: de 3 laagste prijzen voor MTU_i gedurende de 21 dagen van de periode Dj tot $Dj-20$
- $\text{MAX}_3(P_{DAMTU_i,Dj}; P_{DAMTU_i,Dj-20})$: de 3 hoogste prijzen voor MTU_i voor de 21 dagen van de periode Dj tot $Dj-20$
- De formule Price_{rMTU_i} is daarom het gemiddelde van de day-aheadreferentieprijzen van de laatste 21 dagen in de Belgische biedzone, berekend voor dezelfde MTU_i voor leveringsdagen Dj tot $Dj-20$, waaruit de extreme waarden (3 minimum en 3 maximum) werden verwijderd om de kosten beter weer te geven

⁶ Berekend door Elia in overeenstemming met de meerdere NEMO-regeling voor de Belgische biedzone ("Belgische MNA"), in overeenstemming met artikel 45 en artikel 57 van Verordening 2015/1222 van de Commissie tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer en goedgekeurd door de CREG op 22 december 2016 in haar beslissing (B)1575. Deze prijs wordt gepubliceerd op de website van Elia: <https://www.elia.be/fr/donnees-de-reseau/transport/prix-de-reference-day-ahead> .

("15 van de 21").

Dit tarief vervangt het onbalanstarief tijdens alle marktjseenheden van de dispatchingperiode die door de TSO worden gecontroleerd.